

i Ze sborových akcí

Ne	14. 6.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková
Út	16. 6.	14:30	setkání starších věkem
St	17. 6.	10:00	pohádka pro děti – Zlatovláška
St	17. 6.	19:00	biblická hodina
Ne	21. 6.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková, VP
Út	23. 6.	14:30	setkání starších věkem
Ne	28. 6.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková
Ne	5. 7.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková
Ne	12. 7.	9:30	bohoslužby, Mikuláš Vymětal
Ne	19. 7.	9:30	bohoslužby, Jan Čapek, VP
Ne	26. 7.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková
Ne	2. 8.	9:30	bohoslužby, Petr Sláma
Ne	9. 8.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková
Ne	16. 8.	9:30	bohoslužby, Ester Čásková, VP
Ne	23. 8.	9:30	bohoslužby, Jaromír Strádal st.
Ne	30. 8.	9:30	bohoslužby, Eva Potměšilová

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangelnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Pohoštění v Novém Městě pod Smrkem

Obsah

Odpuštění je propuštěním na svobodu	2
Bůh mi byl milostiv	5
Je to riskantní, dobrodružné, a proto báječné	8
Slova, slova, slova VI.	9
... a bylo velmi dobré (Gen 1, 31)	10
Výlet do Nového Města pod Smrkem	11

Odpuštění je propuštěním na svobodu

Kázání bratra profesora Pavla Filipiho na Vinohradech 22.3. 2009

Čtení: 1. Mojžíšova 4, 17–24

Text: Mt 18, 21–22

Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“²² Ježíš mu na to odpověděl: „Právím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát.“

Co mají společné oba oddíly bible, které jsme dnes slyšeli? Kdo pozorně poslouchal, zná odpověď. Je to jedno číslo, vlastně dvě. Číslo: sedmkrát a sedmdesátkrát sedmkrát. Kromě těchto číslovek nemají oddíl z 1. knihy Mojžíšovy a oddíl z evangelia Matoušova společného nic. Ano jsou vlastně navzájem v naprostém protikladu.

V prvním oddílu máme před sebou jakéhosi člověka jménem Lámech. Ten je potomkem Kainovým – o Kainovi víme, co byl zač – potomek v páté generaci, pra-pravnuk Kaina. Lámech má dvě manželky, tři syny a dceru. Jednoho dne nechá nastoupit své dvě manželky a přednese jim slavnostní rýmovanou řeč, v níž sdělí, že zabil nějakého muže, ano snad ještě mladíka, v odvetu za to, že utrpěl zranění (jaké a od koho, nesdělí?). A připojí slavnostní prohlášení: *Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech bude pomstěn sedmdesátkrát a sedmkrát.*

Co to je? Je to spirála odplaty, která se nezastaví před ničím, která nezná a neuznává žádnou hranici. Je to stupňování pomsty do nadlidských, nelidských rozměrů. Běžná spravedlnost má jinou míru: Za újmu stejnou újmu, za ztrátu stejnou náhradu, oko za oko, zub za zub. Ono to sice bezezbytku nefunguje ani v běžné

spravedlnosti: Když je vrah Fritzl odsouzen k doživotnímu vězení, nemůže to vrátit život jeho zavražděnému potomku ani nahradit utrpení jeho zneužívané dceři. Kolikrát jsme slyšeli povzdech pozůstalých po oběti odsouzeného vraha: Našeho syna, dceru, babičku už nám nevrátí, i kdyby seděl za mřížemi tisíc let! Ale my nemáme jinou možnost, jak nastolit jakousi spravedlnost – ledaže bychom se chtěli vrátit k trestu smrti.

Ale v případě Lámecha jde o něco jiného: Za utrpené zranění smrt, za smrt hned sedmdesátkrát sedmdesát jiných životů? Absurdní! Tady na nás dýchne něco z 11. září 2001. Tři tisíce obětí v odvetu za domnělé nebo skutečné provinění Ameriky. Typicky lámechovské. Pra-pradědeček Kain zabil jednoho, byl to rodný bratr, pravda, ale byl jen jeden. Jeho pra-pravnuk Lámech už počítá se zabitím čtyři sta devadesáti. Ale pozor: ta číslovka je symbolická – znamená tolik, jako bychom my dnes řekli: neohraničeně, nespočítatelně, za hranicí spočítatelnosti, nekonečně mnoho. Je to plnost všech plností. Pomsta se nezastaví nikdy a před nikým.

Ale právě tuto číslovku, toto „neohraničeně“, „nespočítatelně“, „nekonečně“ užije Pán Ježíš v druhém textu dnešní neděle. Přijde za ním Petr, jeden z učedníků, a má otázku: Jak je to s odpouštěním? Řekněme, že někdo *proti mně zhřeší*, někdo se proti mně nějak proviní, a to opakovaně, a já mu odpustím. Kolikrát mu mám odpustit? Ma-

10)Denně se soustřeďte především na přítomnosti svítící ve vašem nitru.

ten největší zdroj důvěry – jiskru Boží

Přeložila Dagmar Bružová

Výlet do Nového Města pod Smrkem

V neděli 7.6. jsme se pěti auty v počtu 19 lidí vydali na plánovaný výlet do Nového Města pod Smrkem. Ranní bohoslužby, na které chodívá 20–30 lidí, vedl místní bratr farář Adam Balcar, kázala Ester Čášková. Po bohoslužbách jsme byli společně s domácími pozváni na kávu a koláčky. Bývalá kurátorka sestra Čiháková s bratrem farářem vyprávěli o sboru, který byl tvořen především imigranty ze Zelova – ještě dnes sem chodí někteří z jejich potomků. Místní nám také povídali

o svých radostech i problémech ve sboru i v každodenním životě ve Frýdlantském výběžku. Po obědě v místní restauraci jsme se rozdělili na 2 skupiny – jedna si vyrazila na vycházku do horské přírody a druhá do skanzenu v Jindřichovicích pod Smrkem. Děkujeme novoměstským za milé pohostinství a přejeme jim, aby se ve své mnohdy nelehké situaci dokázali držet Pána Boha, tak jako to dělali dosud.

jaš

31. května odpoledne se mnozí členové sboru vydali do Libice nad Cidlinou na instalaci našeho bývalého faráře Martina Zikmunda, který byl v Libici zvolen na 1 rok. Místní kostel byl zcela zaplněn, program instalace byl hezký a důstojný, lidé milí, občerstvení polabsky bohaté. Přejeme Martinovi, aby v Libici mohl být Pánem Bohu i lidem prospěšný, a přitom mu tam bylo dobře.

rohatí. Biblický Šeol však zeje prázdnotou a nicotností. Dolů pod zem ho lidé umístili proto, že ho používali jako označení pro hrob (Gn 37,5 aj.). V Nu 16 proto zahučí do Šeolu ambiciózní Kórachovci. Starý zákon důsledně umlká ve chvíli, kdy z něj začneme páčit informace o tom, jak to v Šeolu vypadá. Když Hospodin zachraňuje ze Šeolu (1S2,6), je to lano hozené za sekundu dvanáct, žádné vzkříšení. Když se žalmista snaží pohnout Hospodina, aby ho zachránil, vyhodí trumf: „Kdo by tě v Šeolu chválil?

... a bylo velmi dobré (Gen 1, 31)

Z vysílání anglického křesťanského rozhlasu Union of Christian Broadcasters

Pán Bůh věděl, k jakému určitému účelu jste se narodili – ten máte naplnit. A proto vás obdaroval takovými dary, jaké budete potřebovat, včetně prostředí, v němž to bude možné. Pak se na vás podíval a řekl: Velmi dobré.

Můžete to říci také? Je důležité, abyste právě toto říci dovedli. Proč? Protože lidé s vámi budou zacházet podle toho, jak vy zacházíte sami se sebou. Toto není pýcha, jen zdravé sebevědomí, spočívající na Božím názoru, jak je zjeven v Božím slovu. Pokud budete tento pohled sdílet, ovlivní každou oblast vašeho života. Popravdě řečeno – dokonce je určující pro to, jak daleko se v životě dostanete. A proto si položte otázku: co si vlastně o sobě myslím? Je nejvyšší důležité, abyste přitom nezapomínali na těchto 10 zásad:

- 1) Nikdy o sobě nepřemýšlejte ani nemluvte negativně, tím byste odporovali samému Bohu.
- 2) Přemýšlejte o silných stránkách, které

“ (Ž 6,6b) Ne že by Starý zákon vzkříšení a život věčný zásadně popíral. Jde mu ale o čas života vyměřený zde na zemi. Co přijde potom, to Starý zákon s důvěrou v Pána Boha prostě neřeší. Co s takovým pojetím pekla dnes? Já si to překládám tak, že strašně moc záleží na tomto životě – a že Boží záchranné akce, a tedy také naše přímluvy o takové akce a naše všelijak pajdavé nápodoby těchto akcí, mají smysl.

Petr Sláma

vám Pán Bůh dal, a povzbuzujte sami sebe – protože jinak vás asi nikdo jiný povzbuzovat nebude.

- 3) Nepřirovnávejte se k nikomu jinému. Jste jedinečná osobnost, originál. Nespojte se s tím, že byste byli pouhými kopiemi, napodobeninami.
- 4) Soustřeďte se na své schopnosti, nikoli na svá omezení, pamatujte, že jste Boží děti.
- 5) Objevte, co děláte rádi, co děláte dobře, a snažte se stále zlepšovat.
- 6) Mějte odvahu být jiný, odlišovat se. Snažte se zalíbit Bohu, ne lidem.
- 7) Naučte se přijímat i kritiku. Ať vám poslouží k růstu, ne k ustrašenosti a pocitu méněcennosti.
- 8) Nedovolte, abyste stanovení své skutečné ceny přenechali jiným, stanovte si ji pravdivě vy sami. Vždyť ostatní lidé vás spíše podcení nebo nedocení.
- 9) Neztrácejte ze zřetele své nedostatky – vždyť jste na cestě, stále jdete k novému a novému poznání.

ximálně sedmkrát? To není žádná povrchní otázka, žádná otázka pokušitelsky rejpvavá, to je otázka vážná a směřuje na správnou adresu. Petr je s Ježíšem už dost dlouho na to, aby pochopil, že jeho Mistr odpustění nejen káže, nýbrž i praktikuje – např. když ke svému stolu přijímá zjevné hříšníky. To Petr pochopil, ale teď ho zajímá, jak se to odpouštění má promítnout do obyčejného života, když on je přece učedníkem a následovatelem tohoto Ježíše. Jak daleko sahá odpouštění, aby nebylo bezbřehé? Existuje nějaká hranice, nějaký počet, kolikrát mám, smím, mohu odpustit? Například počet sedm? Odpustit sedmkrát už je věru dost.

A Ježíšovu odpověď jsme také slyšeli: *Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.* Zase jako v předchozím případě: číslovka nechce vyjádřit přesný počet, abys, Petře, si dělal čárky a až dojdeš k tomu vysokému číslu – 490krát – si řekl, dost, hotovo, dál už odpouštět nebudu. Ta číslovka vyjadřuje neohraničenost, nekonečno, nespočítatelně? Nebo jinak: Kdykoli, pokaždé, ty Petře, ty učedníku Kristův, nepočítej, jak často jsi odpouštěl, nedělej si čárky, kolikrát to bylo, ty odpouštěj vždycky, kdykoli a pokaždé, když někdo proti tobě zhřeší.

Všimněte si: Ježíš Petrovi neříká, že on si vymýšlí neskutečnou situaci, kdy nějaký bratr (sestra, manžel, manželka, syn, dcera, otec, matka!) proti němu zhřeší. Ježíš ví, že takovou situaci musí předpokládat učedník Petr, musejí předpokládat všichni Kristovi učedníci, že se jim, že se nám to nevyhne. A právě do této situace, která je reálná – ach jak reálná, to víme a můžeme potvrdit – dává svou radu: odpouštět bez hranic a bez počítání.

Ale nepřehlédněme jeden detail: Petr

se ptá na situaci, kdy někdo, ne: někdo, bratr ve společenství víry zhřeší *proti mně*. Nemluví se tu o situaci, kdy někdo zhřeší proti někomu jinému, způsobí mu újmu či křivdu, nebo se proviní proti zákonu a obecné mravnosti. Rada odpouštět není dána soudci, který soudí a trestá zločince, jenž se proti němu nijak neprovinil? To je jiné téma, které zde, v tomto rozhovoru Petra s Ježíšem, není na pořadu. Zde jde o to, že někdo ublíží, ukřivdí, zraní mně, učedníka Kristova. A pak platí: odpusť mu, a ne jenom jednou, nýbrž pokaždé a vždycky, i kdyby to mělo být sedmdesátkrát sedmkrát.

Ale co znamená odpustit? Někdy si lidé představují, že odpouštění je něco sentimentálního, jakýsi slabošský cit, že odpouštění znamená zapomenout, zavřít oči a tvářit se, že se nic nestalo, že všechno bylo v pořádku? Ne. Něco se stalo a nemůže se odestát. Něco bylo v nepořádku. *Bratr zhřešil proti mně.* Odpustit, to je přesně opak toho, co si přál Lámech: *Lámech bude pomstěn sedmdesátkrát a sedmkrát.* Odpustit znamená zcela prostě: nemstít se, zanechat pomsty a odplaty, opustit úvahu: Já mu to vrátím i s úroky, odplatím, za to mi zaplatí. Ať také on má bolest a újmu, ať také on trpí, jako já. Učiním odvetná opatření. Ať pozná, zač je toho loket.

Ta druhá možnost, ta, kterou navrhuje Ježíš Petrovi, zní: nevymýšlet, neplánovat, neuskutečňovat žádná protioopatření. Nemyslet na odplatu. To slovo „odpustit“ má v řečtině mnoho významů. Také význam: opustit, nechat být. Odpustit je: opustit myšlenku na pomstu, jakoby tímto – recipročním způsobem – bylo možno nastolit nějakou rovnováhu nebo spravedlnost. Je to přece iluze. Tímto způsobem se žádná rovnováha ne-

nastolí, a to ani ve vztahu k tomu, kdo se proti nám provinil, ale ani ve vlastní duši. Lámech nás varuje. Jak začneš s protipatřeními, nevíš, kde skončíš: budeš chtít být pomstěn sedmdesátkrát a sedmkrát. Při každé další příležitosti, která se ti naskytne. Ale věz: pokoj, klid v duši tím nezískáš, pořád ti to bude málo, pořád se budeš cítit ukřivděný, málo pomstěný, stále v zajetí své touhy po odplatě.

Taková je rada Ježíšova Petrovi i nám. Ale co neskutečného po nás náš Pán Ježíš žádá, jaký nemožný závazek nám ukládá? Ale pozor: Pán Ježíš Petrovi nic nenařizuje, nepřikazuje. On mu jenom odpovídá na otázku. A kdyby to bylo tak absurdní, tak nemožné, tak nesplnitelné, tak nelidské, určitě by Pán Ježíš takovou radu nedával. A aby Ježíš vysvětlil, že to, co radí, je vlastně rozumné, nikoli absurdní, že absurdní a nelidské je naopak něco jiného, vypráví hned vzápětí jedno podobství. Je to podobství známé, ale já je přesto připomenu. Jedná se o to, že nějaký král začal dělat pořádek v účtech (audit) a při tom zjistil, že mu jeden z jeho sluhů dluží obrovskou sumu peněz. Dokročí na něj přísně, ale sluha jej prosí o poshování, že nemá na zaplacení, ať mu ještě počká. A král se slituje a rozhodne, že mu celý dluh promine úplně. Nemusí vracet nic. A ten omilostněný dlužník cestou domů potká svého kolegu, který mu dluží také nějaké peníze, částku nesrovnatelně menší, vlastně nepatrnou. Chytne ho pod krkem a chce své peníze zpátky, a to hned. I ten malý dlužník ho prosí, aby mu posečkal. Ne, nic takového, zaplatíš hned, anebo tě pošlu do vězení pro dlužníky. A to se i stalo. Jenže se o tom doslechl i král, který dříve sluhovi odpustil, dal si ho předvolat a řekne mu: Tak já jsem se nad tebou slitoval a dluh ti

odpustil, a ty ses slitovat nemohl? Takže víš co, vrátíme to na začátek, tvůj dluh u mě trvá a do vězení pro dlužníky půjdeš ty.

Poučný příběh. A my vidíme, na čem záleží: Zda se v životě pokládáme za věřitele nebo za dlužníky. Ten nemilosrdný služebník byl původně dlužníkem, jehož dluh byl smazán. Ale byl také věřitelem, který svému dlužníkovi dluh nesmazal. Jak je to s námi, se mnou, s tebou? Celá životní moudrost je v tom, jak dokážeme zvládnout tyto dvě role: dlužníků a věřitelů. V Modlitbě Páně je to vyjádřeno velmi přesně: Odpusť nám naše viny (dluhy), jakož i my odpouštíme naši viníkům (dlužníkům). Jen ten, kdo ví, že mu byl odpuštěn velký dluh, má sílu a chuť odpouštět dluhy malé. Proto Ježíš mohl dát Petrovi i nám takovou radu. Neboť on, náš Pán Ježíš Kristus, je ten, který přišel na svět, aby svým kázáním vyhlásil a svým životem a smrtí potvrdil: Pán Bůh proti nám neplánuje žádnou pomstu, žádnou odplatu. Ne sedmkrát, ale sedmdesátkrát sedmkrát už mi odpustil mou nemoudrost, nestatečnost, nevěrnost, pýchu, to všechno, čemu jedním slovem říkáme: hřích. Každého dne znovu žiju z jeho milosti, ráno vstávaje a večer uléhaje. Kdyby on se mnou jednal jako ten nemilosrdný služebník v podobství, už dávno bych byl ve vězení pro dlužníky.

Ano, ve vězení. Četl jsem knihu jedné katolické teoložky s názvem: Vězení s klíčem uvnitř. Je to kniha o vině a autorka tvrdí: Vina je jako vězení, ze kterého se můžete dostat, když se k ní přiznáte. Klíč je uvnitř, stačí odemknout. Ale to není pravda celá. Ano, vina je jako vězení, co se stalo, nemůže se odestát. Ale ten klíč z vězení je také zvenku. Ně-

lení“ konkrétního samaritánství – navštívila nás milá holčička Františka, také host synodu, a její ručičky byly ještě tak malé, že potřebovaly vedení. A tak se všichni chlapáci i Adinka stali gentlemany a Františka pomáhali.

Šlo nám to spolu móóc dobře a ještě jsme se stihli vrátit k bubnům a vyšívaným talárům afrických hostů našeho sboru a synodu.

Helena Wernischová

Slova, slova, slova VI.

Peklo

Peklo se nám může zdát jako výraz blízký, zabydlený česky přihloupými pekelníky, které občas nějaká ta Káča pěkně ošulí. Do slovanštiny připutovalo pravděpodobně ještě před příchodem Cyrila a Metoděje, zdá se, že skrze němčinu, jejíž prostřednictvím měli Slované zprostředkovávané první zkušenosti se křesťanstvím. Asi bylo tehdy třeba onomu pohanstvu germánskému a slovanskému řádně vysvětlit, co je čeká, když bude setrvávat ve svém pohanství, a tak si ti, kdo k našim předkům mluvili poprvé o víře, vzali na pomoc obraz plný rozpalené smůly. Neboť přesně tohle tehdy slovo „pekel“, případně „pecel“ znamenalo. Vyzbrojeni touto znalostí se nebudeme podívat nad tím, že ještě v pozdním středověku bylo lze v českých luzích a hájích potkat „pekelníka“ jinak též „picariuse“, který se neživil přepravou hříšníků do podsvětí k výkonu trestu, ale smolením dřevěného nádobí – a tak pochopitelně neměl ani rohy, ani kopyto. Nelze nechat bez povšimnutí, že tam, kde

hebrejščina a případně řečtina hovoří většinou o podsvětí (šeol, hades – ruský „ad“ odvozený od řeckého „hades“ je jedním z mála slovanským přejímek řeckého výrazu pro peklo), které není ve své podstatě jen místem trestu, začíná naše církevní tradice s již zcela jasným pohledem na rozpálenou smolu. Naopak tam, kde řecký text Nového zákona mluví o tartaru – tedy propasti s železnými vraty, do které by kovadlina padala devět dní a která je v řeckém bájesloví vyhrazena těm, kdo byli odsouzeni k věčným mukám (jako třeba Sysifos nebo Tantalos) – používají králičky slova „žalár“ (II Petrova epištola, kapitola 2 verš 4). Nu, na každý pád víme z podobství o Lazaru a boháčovi, že lépe je se chovat hezky a že nám nikdo z klína Abrahamova nevzkáže, jak se máme chovat, abychom v pekle neskonzili. A tak nezbyvá než naděje, že jak praví píseň: netřeba jim vzkazovat, ví každý, jak se spravovat.

Matěj Cháb

Šeol

Hebrejsky se peklo řekne Šeol. Je to slovo pro zánik, nicotu, podsvětí, hrob. Zřejmě vzniklo ze slovesa š-a-h (vad-

nout, zanikat). Už termín „podsvětí“ trochu mate. Vnucuje představu paralelního podzemního světa, kde se prohánějí čerti

jsem do shromáždění, jen jsem se soustředila na domácí modlitby. Bůh mi byl milostiv, dopřál mi se vším se vyrovnat a

vrátit se jako ztracená dcera.

Ptala se Jana Šarounová

Je to riskantní, dobrodružné, a proto báječné

Reportáž z nedělní školy konané 17. května v závěru synodu naší církve

Příprava na nedělní školu začíná u nás doma, a myslím i u Bruknerů, Krupičků a v dalších rodinách učitelů, v sobotu večer, když vlastní děti již spí nebo mají svou zábavu. Učitelé se tak konečně podaří po dni bohatých aktivit, stimulujících vlastního potomka, spočinout v klidu a soustředění a pomyslet na svůj zítřejší úkol, kterého se chce zhostit co nejlépe. Nikdy neví zcela přesně, s čím může následující neděle počítat: Budou děti? Kolik jich do kostela přijde, když je venku tak pěkně? Jakou budou mít náladu, podaří se je zaujmout? Nebude nakonec odcházet se smíšenými pocity, téměř vyždímán a bez znatelného důkazu, že se něco stalo, že vzácný čas setkání s omladinou se naplnil a byl radostný? Je to pokaždé riskantní, dobrodružné, a proto báječné.

Já jsem např. tuto sobotu večer zjistila, že nemohu pracovat s jedním z navržených textů, s podobenstvím O milosrdném Samařanovi, protože k tomuto příběhu již začínám mít averzi: v odborných textech o motivacích sociální práce (oboru, kde působím) to totiž vypadá, jako kdyby v Bibli snad jiný příběh o pomoci ani neexistoval! Takže touto cestou „zlato vyrobit nelze“, jak říká klasik, alespoň v mém případě ne. Mám však i druhý text – také známý, ten má ale jiný problém, je příliš abstraktní a děti v mé skupině potřebují příběh, ne výčet A),B),C). Proto jsem se rozhodla předřadit apoštolu Pavlovi a jeho chvalozpěvu

o lásce tentokrát krátký příběh pouštěných otců – a vidíte, i naši rozdovádění kluci byli zaujati. Zkuste se zaposlouchat s nimi: „**Dva staří mužové, kteří spolu žili mnoho let, se nikdy nehádali. Jednoho dne jeden z nich řekl druhému. „Pojďme se spolu pohádat, jak to dělají mnozí lidé.”**

„Nevím, jak hádka začíná“, řekl společník.

„Položím mezi nás cihlu“, řekl první muž, „a budu říkat: **“Ta cihla je moje.”** Potom ty řekneš: **“ne, je moje.”** Potom se budeme moci pustit do hádky.

„Položili tedy mezi sebe cihlu a první muž řekl: **“Tahle cihla je moje.”**

Jeho společník odpověděl: **„Není to tak, protože je moje.“**

Na to první muž odpověděl: **„Jestliže je to tak a ta cihla je tvoje, pak si ji vezmi a odejdi.“** A tak se jim nepodařilo vyvolat hádku.

A můžu vám říci: pozornost byla sto procentní! A protože „miláškové“ mají vždy přebytek energie, každou nedělní se snažím připravit nějaký výkon – tentokrát jsem se inspirovala Montessori pedagogikou a kreslili jsme symbol LÁSKY – srdce, ale oběma rukama najednou. Jen si to doma zkuste a uvidíte, že to není jen tak, aby vám obě ručičky „šlapaly“ stejně. Výsledkem tohoto cvičení byla nejen zábava, ale i nečekané „vtě-

kdo jiný musí přijít, tu mříž odemknout, uvolnit vás z klece viny. To je to, co přišel z pověření svého nebeského Otce udělat Ježíš Kristus: Otevřít mříže vězení, kam jsem se pro svůj hřích sám uvěznil. V nazaretské synagoze kázal: „Poslal mě. . . abych přinesl chudým radostnou zvěst? abych vyhlásil zajatcům propuštění. . . =odpuštění“ (Lk 4,18). Přišel, byl poslán, aby mi zajatci/nám zajatcům oznámil, že dveře vězení jsou otevřeny. A tak při každé večeri Páně opakuje: Krev, která se za mnohé vylévá na odpuštění hříchů? A toto pověření odpouštět/propouštět svěřil také svým učedníkům, Petrovi a všem dalším. Odpuštění je propuštěním na svobodu. To Boží a Kris-

tovo i to, které vám prokáží vaši bližní. I to, které prokážete vy jim: opustíte vězení své nespokojenosti s tím, že se vám nedostalo dostatečné náhrady.

Je ovšem možné, že někomu se v jeho vězení líbí, že nechce vyjít, odpuštění nepřijímá. Třeba proto, že ve vězení se nemusí starat o obživu, a hlavně: dokud je ve vězení, nemusí z přijaté amnestie rozdávat druhým, nemusí se zřící lámechovské posedlosti odplácet.

Každý ať si vybere. Jestli svobodu, kterou nám Kristus nabízí a dává, svobodu odpouštět, nebo zajetí potřeby odplácet. Já už jsem si vybral. Pán Bůh mi pomáhá. Amen.

Bůh mi byl milostiv

Rozhovor se sestrou Dagmar Kyselovou

K sestře Kyselové jsem se vypravila jednoho odpoledne, abychom spolu jen krátce prošly odpovědi na otázky, které si dopředu připravila. Nakonec jsem zůstala déle – a odcházela s pocitem, jak málo času máme nebo si uděláme na to, abychom se vzájemně o sobě více dozvěděli, poznali se a zjistili například, že v našem životě hrálo roli úplně stejné městečko, byť třeba jen na pár let. Došlo také na prohlížení starých fotoalb z období, kdy sestra Kyselová hrála ochotnický divadlo – i když mi trvalo dlouho, než jsem ji k tomu přemluvila. Ze zažloutlých fotek na mě očima skromné a nenápadné sestry Kyselové hleděla krásná mladá žena, v nejrůznějších rolích a kostýmech, usměvavá, smutná, pokaždé jiná. Nemohla jsem od fotek skoro odtrhnout oči a tím více mě zajímalo, jak se odvíjel život, který toto vše přinesl.

Povězte něco o dětství a mládí – pocházíte z věřící rodiny? Pokud ano, jak vás ve víře v dětství vedli?

Pocházím ze staré evangelické rodiny – vždy jsem byla hrdá na to, že evangelický rod Koudelků z maminičiny strany se táhne až za Bílou Horu. Přesto, že jsem rodačkou z Prahy (bydlela jsem s rodiči na Švihance), strávila jsem v Praze v dětství jen krátkou dobu. V mém čtyřech letech se rozstonať tatínek a lékaři, kteří ho ošetřovali, si s jeho chorobou nevěděli rady. Shodli se však v názoru, že bude nejlepší, když změní místo pobytu. Odstěhovali jsme se do Soběslavi, kde taťka bydlel s rodiči jako chlapec. Maminka nás – sestru a mne – vodila v Soběslavi do evangelické modlitebny, kde byl tehdy farářem br. Jiří Pištora. Když jsem povyroستla, chodívala jsem si hrát s jeho dětmi. Obě naše rodiny se sprátelily, bratr farář nás často navštěvoval? řekla

bych, že on nás přivedl na cestu k Bohu.

Tatínkova nemoc se nelepšila, měl ale dost kamarádů ještě z doby studií. Se-stavil malý domácí orchestr tamburašů a muzicírovalo se. To mu přinášelo dost radosti, takže své trápení statečně přemáhal. Když mi bylo asi 12 let, zemřela maminka mladší sestra a zanechala tu dvě malé holčičky. Strýček požádal mé rodiče o pomoc a ti se rozhodli přestěhovat se do Nového Bydžova. V městě byl nevelký československý sbor, ale neměl ani faráře, ani budovu. Jezdil tam každé nedělní odpoledne br. farář Henych z Hořic v Podkrkonoší. Konání bohoslužeb nám umožnili členové československé církve v sále své budovy. Náboženství nás učila sestra ze sboru vždy odpoledne po vyučování. Ve třídě jsem byla jediná evangelička?

Za několik roků jsme dostali svého faráře – br. Marounka, který mne posléze konfirmoval. Několik dní před tímto slavným dnem mi zemřel tatínek – bylo mi 14 let.

Kam jste vlastně chodila do školy a kde jste byla později zaměstnaná?

Po ukončení povinné školní docházky

v obecné škole jsem navštěvovala tzv. měšťanku a rodinnou školu. Mezitím byly školy uzavřeny německými úřady a moje maminka mě na radu lékařky odvezla ke svému bratrovi – statkáři v Rokytovci, malé vesničce u Ml. Boleslavi. Pracovala jsem na poli, při různých pracích v hospodářství a bylo mi tam dobře. Po revoluci jsem nastoupila ještě do tzv. jednoleté odborné školy pro ženská povolání v Hořicích. Tím jsem ukončila své vzdělání. Naučila jsem se psát na stroji a po složení zkoušky u Krajského soudu v Jičíně jsem byla přidělena k Okresnímu soudu ve Varnsdorfu. Práce se mi moc líbila, pomýšlela jsem na studium práv, ale nevyšlo to. Vedle soudní budovy stál evangelický kostel, přihlásila jsem se tam do sboru. Neměl stálého faráře, střídali se duchovní z okolních měst. Setkala jsem se také se svým milým farářem Pištorou, který pro nás tolik znamenal v Soběslavi. Po zrušení soudu jsme byli všichni pře-veleni k soudu do Rumburku. Dojíždění pro nás bylo ale velmi nepříjemné. Odešla jsem zpátky k mamince do Bydžova a pracovala v tehdejší nemocenské pojiš-

ťovně. V městě existoval velmi dobrý soubor divadelních ochotníků, který se několikrát prosadil na přehlídce v Hronově. Protože jsem trochu zpívala a hrála v kostele na varhany, kde někteří ochotníci byli členy, dostala jsem pozvání, abych přišla mezi ně. Drápkem jsem uvízla a odehrála poměrně dost představení a odzpívala několik operet.

Jak jste se seznámila se svým manželem?

Vlastně už přesně nevím, jak to přišlo – jeho maminka velice krásně zpívala, chodila k našemu taťkovi zpívat. A také chodila do ochotnického souboru, stejně jako budoucí manžel i já. Manžel v dětství chodil s maminkou do československé církve, ale pak z církve vystoupil. Později jsme se vzali a měli jsme tři děti – dvě dcery a syna. V roce 1966 se naše rodina odstěhovala do Hradce Králové, kde manžel pracoval v kultuře. V tomto „salonu“ republiky jsme prožili jako rodina několik velmi pěkných let, ale z prověrek manžel vyšel jako „nepřítel dělnické třídy a hlavní organizátor protisovětského hnutí na Hradecku“. O práci přišel a pracoval jako čistič, zametal s nějakým strojem ulice. Po několika svízelných letech jsme konečně dostali povolení odstěhovat se do Prahy, což jsme realizovali již bez dcer v roce 1976. Náš poměrně spokojený klidný život byl bohužel přerušena manželovým onemocněním rakovinou plic, kterému po několika měsících v roce 1989 podlehl. Zůstala jsem sama. Moje rodina se o mě ale hezky stará. Od dětí mám sedm vnoučat a tři pravnuky, těším se na narození pravnoučka Matouška.

Čím jste se zabývala, co máte ráda, co děláte ve volném čase?

Hodně jsem se zabývala právě divadlem, hudbou. Vždy jsem milovala

hudbu, svého času jsem hrála na varhany – už ale neumím zahrát ani Kočka leze dírou. Měla jsem také ráda ruční práce, četbu. Celý svůj život, kromě totalitních režimů, jsem cvičila v Sokole a jsem vyznavačkou učení Dr. Miroslava Tyrše. Ještě i 14. Vsesokolského sletu v roce 2006 jsem se jako stará žena, členka Věrné gardy, zúčastnila. Po operaci jsem však do cvičení přestala už chodit.

Jaký je váš vztah k vinohradskému sboru? Kdy jste do něj přišla a co pro vás sbor znamená? Máte v něm své přátele?

Vinohradský sbor je pro mne druhým domovem. Chodím tam asi 20 let, začala jsem tam chodit poté, co mi zemřel manžel, hledala jsem podporu. Sice jsem bydlela ve Vršovicích, ale přesto jsem chodila na Vinohrady. Ani po přestěhování z Vršovic jsem sbor neopustila, i když bych měla v Podolí blíž do kostelíčka „Pod skalou“. Na Vinohradech mám hodně přátel, jak ze starší generace, tak i mladé milé lidičky. Dříve jsme se hodně scházeli s Rumlovými, sestrou Frantíkovou, Růženkou Soukupovou, Alenou Zikmundovou a dalšími – třeba jednou za dva měsíce jsme se sešli v nějakém bytě (později už hlavně u Rumlových), povídali jsme si, zazpívali jsme a pomodlili se, bylo to hezké společenství. Teď už je nás méně? ale stále se občas setkávám s Františkou Pospíšilovou a dalšími. Moc obdivuji také sestru Hradeckou.

Jak Vám v životě pomáhala a pomáhá víra?

Přeji si a modlím se za to, abych dokázala vše, co mi dá náš Pán, přijmout s pokorou. Mám ale někdy obavy, je-li má víra dost silná. V Bydžově i v Hradci jsem prošla několika temnými roky, nechodila